

Folketingets Europaudvalg

Sagsnr.
2012-01360

Doknr.
12032

Dato
08-11-2012

Folketingets Europaudvalg har d. 14. september 2012 stillet følgende spørgsmål nr. 1 vedr. KOM(2012)452 til økonomi- og indenrigsministeren, som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Nikolaj Villumsen (EL).

Spørgsmål nr. 1:

"Ministeren bedes sammenligne de nuværende danske regler til bankernes solvens og kapitalbeholdning ift. det foreslåede indhold af kapitalkravsdirektivet og redegøre for forskellene."

Svar:

Lov om finansiel virksomhed, kapitel 10, om solvens, samt dertil hørende bekendtgørelse om opgørelse af basiskapitalen og bekendtgørelse om kapitaldækning udgør de danske regler for, hvor stor risikotagning et pengeinstitut kan påtage sig i forhold til dets kapitalgrundlag. Den danske regulering af kreditinstitutter implementerer bl.a. krav fra kreditinstitutdirektivet (2006/48/EF) og kapitalkravsdirektivet (2006/49/EF).

Revision af kapitalkravsdirektivet

Forslaget om revision af EU's kapitalkravsdirektiv (CRR/CRD IV) er behandlet bl.a. i samlenotat til Folketingets Europaudvalg fremsendt forud for rådsmødet (ECOFIN) den 30. november 2011. Der henvises generelt hertil. Forslaget forhandles fortsat i EU, og den endelige udformning kendes således endnu ikke. Forslaget til ny europæisk kapitalkravsregulering ventes generelt at medføre skærpede krav til institutternes kapital set i forhold til de nuværende regler, herunder danske regler, jf. nedenfor.

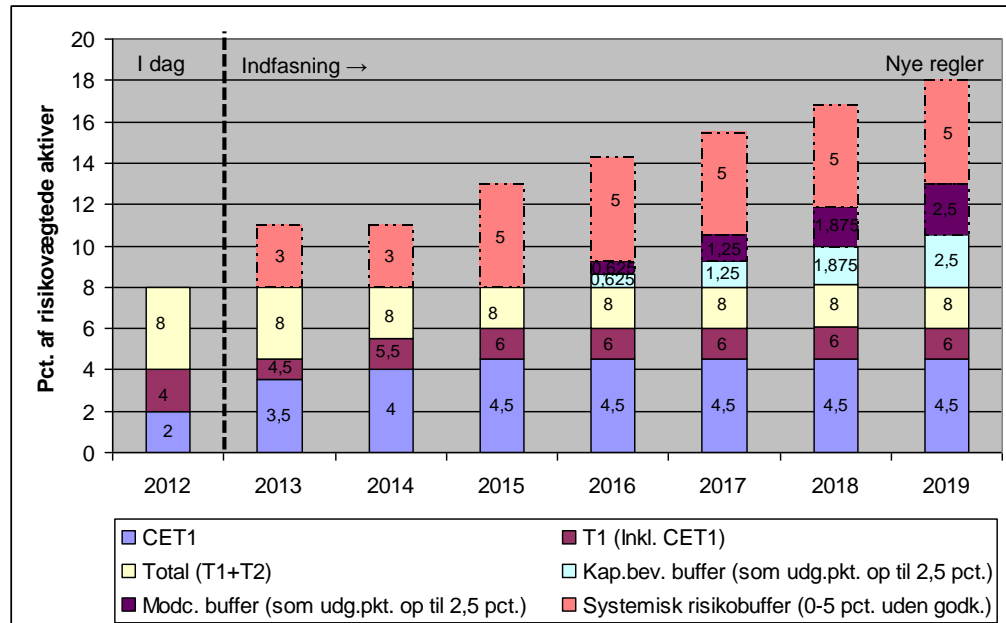
Kapitalkrav

De nye regler indfører bl.a. krav om mere og bedre kapital, som skal gøre institutterne bedre i stand til at modstå tab uden at blive insolvente.

Institutternes samlede kapitalgrundlag betegnes basiskapitalen ("Total Capital"). Basiskapitalen kan opdeles i kernekapitalen ("Tier 1 Capital", T1) og supplerende kapital ("Tier 2 Capital", T2). Kernekapitalen kan igen opdeles i i) egentlig kernekapital ("Common Equity Tier 1 Capital", CET1), typisk bestående af aktiekapital og reserver inkl. overført overskud, og ii) hybrid kernekapital ("Additional Tier 1 Capital"), dvs. former for lån (obligationslån eller anden type lån) der opfylder regler for indfrielse, løbetid, annullering af renter mv., og iii) supplerende kapital. Supplerende kapital er ansvarlig kapital og indskudskapital som f.eks. lån, som et kreditinstitut har optaget, men skal for at kunne indgå i kapitalgrundlaget opfylde en række kriterier i forhold til at kunne absorbere tab, dvs. muligheden for at kunne modregne tab i kapitalen. Forslaget skærper desuden kriterierne for, hvornår hybrid kernekapital og supplerende kapital kan indregnes i basiskapitalen. Kapitalkravet er således inddelt i flere lag, jf. figur 1, som hver har forskellig evne til at absorbere tab. Egentlig kernekapital er kapital af højeste kvalitet, idet den kan absorbere tab ubetinget og ubegrænset.

Figur 1 - Kapitalkrav i Rådets generelle indstilling af 15. maj 2012

Note: Den systemiske risikobuffer uden godkendelse beregnes af en anden base end de øvrige elementer

Der er et overordnet krav til basiskapitalen, som med de nye regler fortsat skal være 8 pct. af de risikovægtede aktiver (dvs. hvor der tages højde for, at mere risikable aktiver skal udløse større kapitalkrav end mindre risikable aktiver). Kravet til egentlig kernekapital hæves imidlertid med de nye regler fra hidtil mindst 2 pct. af de risikovægtede aktiver til mindst 4,5 pct., når de nye regler er fuldt indfasnet. Figur 1 viser indfasningen af de nye krav som fastlagt i Rådets kompromis fra maj 2012. Der ændres ikke på, at Finanstilsynet udover disse krav konkret kan fastsætte et højere individuelt solvenskrav (et såkaldt søjle II-krav) til de enkelte institutter som led i tilsynet, såfremt instituttet har risici, der ikke kan dækkes inden for lovens minimumskapitalkrav.

Kapitalbuffer

Forslaget introducerer krav om, at de enkelte institutter skal råde over buffere af ekstra kapital af høj kvalitet i form af bl.a. en kapitalbevaringsbuffer og en modcyklisk kapitalbuffer. Der findes ikke krav om kapitalbuffer i gældende EU-lovgivning eller i gældende danske regler.

Formålet med kapitalbuffer er, at institutterne tilskyndes til at opbygge ekstra kapital udover minimumskravet og til at opbygge ekstra kapital i opgangstider (hvor risikooptagelse, tab og hensættelser generelt er lave), som instituttet kan tære på i nedgangstider (hvor risikooptagelse, tab og hensættelser generelt er høje). Bufferne skal efter en indfasningsperiode lægges oven i det grundlæggende krav til egentlig kernekapital, jf. ovenfor og jf. figur 1. Det vil være tilladt for institutterne at ligge under det samlede bufferkrav, så længe man overholder minimumskapitalkravene, men i så fald træder en række begrænsninger i kraft. Det drejer sig eksempelvis om adgangen til at udbetale udbytte til instituttets aktionærer, om adgangen til at betale bonus til ansatte mv. og om forbud mod at betale renter på instituttets hybride kernekapital. Såfremt instituttet kommer under det samlede bufferkrav, skal instituttet desuden udarbejde og indsende en kapitalgenopretningsplan til den nationale tilsynsmyndigheds godkendelse.

Kapitalbevaringsbufferen gælder til hver en tid og udgør fast 2,5 pct. af de risikovægtede aktiver efter fuld indfasning senest i 2019. Den modcykliske kapitalbuffer bygger oven på kapitalbevaringsbufferen og vil variere mellem 0 og 2,5 pct. af de risikovægtede aktiver over tid afhængigt af konjunkturerne. Det vil være op til den relevante nationale myndighed at fastsætte niveauet af den modcykliske buffer.

Systemiske/SIFI-buffere

Rådets kompromisforslag giver mulighed for, at de enkelte lande kan stille et yderligere kapitalkrav i form af en systemisk kapitalbuffer, der kan dække systemiske risici, herunder generelle systemiske finansielle risici eller finansielle risici i forhold til systemisk vigtige finansielle institutioner (SIFI'er). Rådets kompromisforslag indebærer, at sættes et sådant systemisk bufferkrav højere end 3 pct. af de risikovægtede aktiver (5 pct. fra 2015, jf. figur 1) skal det forhåndsgodkendes af Kommissionen.

Der findes ikke særlige SIFI-krav i de gældende danske regler. Spørgsmålet behandles aktuelt i regi af Udvalg om Systemisk Vigtige Finansielle Institutioner i Danmark (SIFI-udvalget), som efter planen skal afrapportere til erhvervs- og vækstministeren inden årets udgang.

Metoder til beregning af kreditrisici

De største risici i kreditinstitutioner knytter sig almindeligvis til lån og kreditter. Institutioner skal efter de gældende europæiske regler opgøre deres kreditrisici og dermed solvensbelastning enten efter en såkaldt standardmetode eller en intern metode (den såkaldte IRB-metode). Ved standardmetoden er risikovægte i stort omfang bestemt af tilsynsmyndigheden ud fra eksterne ratings mv. Efter den interne metode får et institut mulighed for at søge om tilladelse til selv at opgøre forskellige risikoparametre, som indgår i beregningen af det individuelle solvenskrav.

Der er i forordningsforslaget lagt op til enkelte opstramninger af reglerne for anvendelse af den interne metode, idet forslaget dog for størstedelens vedkommende viderefører de eksisterende regler. Forordningsforslaget forøger således kapitalkravet under den interne metode for eksponeringer mod større institutioner. Desuden bliver en tidligere tidsbegrænset regel omhandlende detaileksponeringer sikret med pant i fast ejendom gjort permanent.

Modpartsrisici

Forordningsforslaget indeholder en række elementer i forhold til opgørelsen af kapitalkrav knyttet til modpartsrisici (dvs. et instituts risiko for at en modpart ikke lever op til sine kontraktlige forpligtigelser). Institutioner vil således med de nye regler blive omfattet af supplerende kapitalkrav vedrørende potentielle tab i tilknytning til fald i en modparts kreditværdighed. Der skabes desuden incitamenter for kreditinstitutioner til at anvende såkaldte centrale modparter ved indgåelsen af f.eks. derivatkontrakter, idet en central modpart er en specialiseret virksomhed eller anden aktør, som indtræder mellem modparterne i kontrakterne, og som vil være underlagt særlig regulering og tilsyn.

Gearingsmål

De foreslåede regler indfører desuden bestemmelser vedr. "gearing", som er forholdet mellem omfanget af instituttets kernekapital og instituttets udlån. På basis af et såkaldt gearingsmål (eller "leverage ratio"), som er en simpel opgørelse af instituttets kapital som andel af instituttets samlede udlån og garantier, lægges der op til, at den ansvarlige tilsynsmyndighed fra 2013 i sin årlige evaluering af instituttet, skal vurdere instituttets gearingsrisiko. Derudover skal ledelsen i instituttet løbende sikre, at der er forsvarelige processer mv. i forhold til at vurdere og håndtere gearingsrisici. Institutionerne skal fra 2015 endvidere offentliggøre deres gearingsmål. Der er desuden lagt op til, at der i 2016 skal det vurderes, om der skal indføres et bindende loft for gearing. Der findes ikke bestemmelser om gearingsmål i de gældende EU-regler eller i danske regler.

Med venlig hilsen
Margrethe Vestager